

Milan Kučan ne skriva razočaranja nad Pahorjevo vlado. Jankovića je podprl, ker želi Slovenijo iztrgati iz primeža strankarskih obračunavanj.

.Skozi zgodovino nas ni ohranjala le solidarnost, ampak tudi medsebojna strpnost. Ko smo se temu odpovedali, so se dogajale slovenske narodne katastrofe.

Milan Kučan o največjih razočaranjih.

Zakaj je levičarska eminenca odrekla podporo SD, Zaresu, LDS; zakaj ste se odločili podpreti Zorana Jankovića?

Najprej, podpore nismo odrekli nikomur. Za predlog Jankoviću, naj se odloči vstopiti v volilno tekmo, je bilo več razlogov. Končati je treba agonijo slovenskega političnega prostora, v katerem preigravanje med strankami vodi do blokad odločanja. Najti je treba ljudi, ki bodo sposobni določiti prioriteto nalog in te tudi učinkovito rešiti.

Janković hoče biti mandatar, ne pa poslanec. Te prakse v slovenski politiki do zdaj nismo bili vajeni – se vam zdi to na določen način sprenevedanje?

Ne vem, kako se bo Janković odločil in kakšni so njegovi motivi. Vse je enkrat prvič; treba je poskusiti, mogoče se bo pa izšlo.

Jankovićevo županovanje so zaznamovale številne afere: prodaja zemljišč, afere njegovih sinov. Kakšen signal bi bil za Evropo, če bi se izkazalo, da so obtožbe resnične? Mislite, da bi to lahko vplivalo na njegovo izvolitev?

Evropa me toliko ne skrbi, konec koncev ima Berlusconi vsak dan afere, pa Evropa na to ne reagira. Očitkov Jankoviću sicer ne gre spregledati, čeprav so pretežno na račun sinov, ki so polnoletni, ne na račun očeta. Za zdaj gre bolj ali manj tudi za domneve. Dokler se ne dokaže drugače, tudi zanje velja domneva nedolžnosti. Glede domnevnih nepravilnosti v Ljubljani, ki ste jih omenili, pa obstajajo pristojne institucije, ki morajo stvari raziskati in pripeljati do konca. Najhuje je, če ostajajo stvari nedorečene in preraščajo v afere, ki jemljejo ogromno politične energije in preusmerjajo pozornost od izvirne vsebine problema.

V povezavi z Jankovićem se je omenjala tudi vaša hči: da je posel pri urejanju zunanjih površin športnega centra Stožice dobila po prijateljskih poteh.

Prijateljstvo se nekje konča in nekje začne. Moja hčerka nima nobenega poslovnega odnosa ne z Jankovićem ne z mestom ne s podjetjem, ki gradi Stožice. Vse drugo zraste na takšnih zelnikih, kot je ta v tem vprašanju.

Kdo vas je bolj razočaral: Borut Pahor, Katarina Kresal ali Gregor Golobič?

Ne gre za razočaranje. Ta vladni trojček je prevzel odgovornost v razmerah, ki jih ni pričakoval. Kriza se je takrat šele razraščala. V svojem mandatu so opravili, kar so zmogli, in tega ni bilo malo. Veliko so se ukvarjali sami s seboj, problemi pa so ostajali. To je bil tudi razlog, da so se začeli ljudje iz njihovega volilnega telesa odvrnati od njih in politike. To je slabo. Treba je povrniti zaupanje v politiko in ljudi vrniti na volišča. Zdaj ni več mogoče govoriti o tem, da ni alternative, da obstajata samo Janša in Pahor. Politični prostor se je začel polniti tudi z drugimi. Ne samo z Jankovičem, tudi z Virantom – in zelo pomembno: tudi s Hanžkom in njegovo stranko z zelo privlačnim programom. Pa županska stranka ...

Kje pa vidite Viranta? Je kompatibilnejši z levico ali desnico?

Virant gotovo strokovno obvlada svoje področje, in če prav razumem, je njegova ambicija ponuditi profesionalno, strokovno alternativo sedanjim ideološko političnim platformam za reševanje Slovenije. Kakšna bo, ali bo neo liberalistična, kot bi bilo tudi mogoče sklepati, pa se bo pokazalo, ko bo predstavil ljudi, ki pri tem z njim sodelujejo.

Je po vašem mnenju možna koalicija Janše in Pahorja?

Ne vem. Oba to zanikata, toda v politiki pravijo, da se nikoli do konca ne reče ne.

Bi bila lahko koalicija Janković - Virant neka pot do sprave?

Ne vem, ali sta onadva sprta (smeh). Sprava je predvsem sprava z mrtvimi in zadeva zlasti generacije, ki so bile udeležene v dogajanju med drugo svetovno vojno in neposredno po njej. Ne vem, ali sta lahko onadva simbolno predstavnika teh travmatičnih doživetij. Po mojem mnenju ne. Sta premlada in ne predstavljam si ju kot nosilcev ideoloških projektov. Gotovo pa spravi ne bosta ovira.

Pa se vam ne zdi, da se ta ideološki razkol ustvarja umetno? Tudi Titova cesta bo oziroma je že zlorabljena za predvolilno kampanjo.

Nikoli nisem komentiral odločitev ustavnega sodišča in tega ne nameravam početi niti zdaj. Sodišče je varuh ustave, ki mu je treba avtoriteto krepiti in ne zmanjševati, kar nekateri pri nas kljub govorjenju o pravni državi dostikrat počnejo. Sama ta odločitev pa po mojem mnenju ne bo prispevala k zmanjševanju ideoloških razlik med Slovenci; bojim se, da jih bo prej poglobljala in oddaljevala od sprave. Še posebno v predvolilnem času. Slabo bo, če bo predvolilna kampanja obremenjena s preteklostjo.

Kdaj bomo presegli ideološki razkol v slovenski družbi?

Ko bo dovolj hudo, z mladimi generacijami, ki so zdaj najbolj na udaru in najbolj travmatično doživljajo socialni pritisk krize. Verjamem, da se ne bodo dali zapeljati v pasti ideoloških sporov svojih dedov in pradedov, ampak se bodo hoteli ukvarjati s tem, kako živeti in svoje znanje, ki ga je več in je boljše, uveljaviti doma ali pa vsaj drugje, ob

pomoči države, če že doma ni zanje prostora. Kolikor jaz poznam mlade, jih te stvari ne zanimajo. To ni njihov problem. To je zgodovina.

Toda pobudo o Titovi cesti je dal na ustavno sodišče politik, ki ima 25 let in je v Jugoslaviji trpel, ker ni bilo toaletnega papirja.

Mi smo ga imeli dovolj. Mene je, moram reči, to zelo presenetilo. Gre za mlade ljudi, za strankarski podmladek, ki odraža duh te stranke. Verjamem, da ne tudi splošnega vzdušja.

Zakaj Janša noče slišati nasvetov, da bi na volitvah zmagal, če bi se samo za nekaj časa umaknil, ne pa da se vrti v krogu revanšizma, ki so ga ljudje naveličani?

Z njim se ne ukvarjam. Tudi njegovo življenje me ne zanima. Vsak človek ima pravico živeti po svoje. Kar me moti, pa so njegove politične metode. Med njimi namreč ni malo takšnih, ki po mojem mnenju ne spadajo v repertoar demokratične politike.

Se vam zdi, da bi Jankovića marsikdo podprl samo zato, da ne bi zmagal Janša, ker se boji njegovega revanšizma? Ste se vi zato odločili podpreti Jankovića?

To bi bilo prepoceni! Naš predlog je bil rezultat tehtnega premisleka o tem, da je treba Slovenijo iztrgati iz primeža strankarskih izigravanj in blokad. Problemi so preresni, da bi si lahko še naprej privoščili agonijo in jalovost sedanjega vzorca strankarskega delovanja.

Zakaj je tako imenovana levica v Sloveniji na psu?

Težko rečem, kaj je v Sloveniji sploh levica. Če me sprašujete za socialdemokracijo, mislim, da je ni in da je tudi zamudila trenutek, ki ji je bil pisan na kožo. Pokazala je sicer precejšnjo občutljivost za socialno pravičnost in vzdržnost, zamudila ali spregledala pa nekatere hude sistemske napake, ki bi jih bilo treba odpraviti. Primer so delavci, ki za opravljeno delo niso dobivali plač ali jim delodajalci niso plačevali prispevkov. Opozorila se niso pojavila samo enkrat, ampak so se ponavljala. Prav tako so se ponavljala opozorila o težavah podizvajalcev. Odgovorno socialdemokratsko vlado bi ta opozorila napotila k ugotavljanju vzrokov teh anomalij. Ta vlada je zelo pogosto poudarjala tudi konkurenčnost, pozabljač, da so v vsaki tekmi zmagovalci in poraženci ter da je treba skrbeti tudi za slednje. Od socialdemokratske vlade bi pričakoval, da se bo usmerjala v ustvarjanje pogojev za nastajanje delovnih mest, kajti samo človek, ki ima delo, ki lahko skrbi zase, je samozavesten in dostojanstven. Ni vezan na socialno pomoč in podporo, ki jemljeta tako človekovo dostojanstvo kot njegovo samopodobo.

Ste kdaj v zadnjih štirih letih poskušali svetovati komu v vladi?

Ne, ne svetujem nikomur. Vem, da je najlažje svetovati brez odgovornosti. Če me je kdo vprašal za mnenje, sem ga tudi povedal. O notranjepolitičnih vprašanjih me za mnenje ni spraševal nihče.

Zakaj niste vi stopili v ospredje – zakaj ste podprli Jankovića in niste nastopili s svojo stranko?

Dolgo sem se ukvarjal s politiko. Čas je, da vanjo pridejo novi ljudje z novimi idejami in pogledi. Tem je treba dati priložnosti. Govoriti, da ljudje, ki zdaj vstopajo v politiko, ne prinašajo ničesar novega, je neprepričljivo, še posebno če o tem govorijo tisti, ki so v srčiki slovenske politike vsaj 25 let.

Ali boste v naslednjih štirih letih v politiki odigrali kakšno konkretnejšo vlogo?

Ne. Ko sem odšel iz politike, sem odšel. S svojo izkušnjo sem bil in sem na voljo vsem, ki morda želijo moje mnenje in izkušnjo. Ne nasveta.

Ali je možno, da na naslednjih volitvah Pahor premaga Türka? Ta dvoboj naj bi bil že napovedan.

S tem ste me presenetili. Jaz tega ne vidim. Predsednik Türk je po mojem mnenju odličen predsednik, zlasti v teh razmerah, in jaz bi prej razmišljal, kaj storiti, da bo še enkrat izvoljen za predsednika.

Prekmurec ima raje hribe kot Slavonec

Milan Kučan. Prvi slovenski predsednik bo januarja dopolnil 70 let. Kot pravi, se ukvarja z vprašanji, ki jih prinese vsakdanje življenje. Veliko bere, hodi ... *“Včasih mi uspe povabiti kakšnega človeka iz velikega sveta, s katerim potem dokazujem, da sem 'intelektualec',”* dodaja.

Običajno ga počakajo tudi opravki doma – od sesalnika naprej. Z bivšim hrvaškim predsednikom **Stipetom Mesićem** ohranjata stike, *“toda on je Slavonec in v hribe ne hodi. Sam grem, kolikor mi dopuščajo čas in moči.”*